

Handrij w hodownym chaosu

Powědančko (III) z pjera Piwarca

Přispomnjenje za režiju fantazije čitaceho: Hłowna wosoba Handrij je młody twarski pomocnik, kiž so zhromadnje ze swojej wědomostnej lubej Hanku žanoho wšědného abo wosebiteho wužadanja njestróži, hač rěčneje rewolucije (nowela 1) abo wjelkow wšelakeho razu (nowela 2). Přiwsěm ma wjele šposa.

Tule je třeća epizoda, kotraž so do hód a po hodžoch wotměwa. Naš njewšědny porik je njejapcy ze situaciju konfrontowany, kotraž w dotalnym dźesaćlětnym zwjazku njeběše předstajomna.

— překwapjenka při snobjedže —

„Što měniš, nochcemoj so klětu ženić?“ so Hanka ze šalku kofeja w ruce při njedželskim snobjedže Handrija praša. Tón pak so wuwini: „Druhdy maš po kemšach najzajimawše ideje.“ „Móžeš z toho wuchadžeć, zo swjaty duch we mni znajmjeńša hišće hodžinku po tym skutkuje“, so wona smějkota. Handrij je tak překwapjeny, zo zabudže, sej cigaretku zažehlič. „Njebych so poprawom ja tebje prašeć měł, hač chceš so na mnje wudać?“

„Za to sy dźesać lět chwile měł, bjeztoho zo sy to hdy činił“, wona bjez poroka wotmołwi. „Dokelž sym přeco z tym ličił, zo ty nochceš.“ „Sy woprawdže mudry, Handrijo, tak je. Njejsym njewólnica konwencije. Nětkole pak hižo nihtó z naju kwasom njeliči – potajkim móžemoj kwasować. Wudata na tebje dawno sym, a ty na mnje ...“ „Bjezdwěla, Hanka“, so Handrij směje. „Kwas pak je wulka wěc, a kak chcemoj ze swójbnymi naju lubosć swječić, kotřiž ju wotpokazuja? To tola njeje woprawdže wjeselo.“

„Maš prawje, Handrijo“, Hanka praji a napoť žortnje přida: „Dočakajmoj, doniž njebudu wšitcy njeboh. Na tute wašnje móžemoj sej dale fenki za kwas lutować, kiž tak a tak nimamoj, a sej radšo druhe wjesela popřewać.“ A z tym je tema kwas mjez kemšemi a kopańcu wothóčkowana.

— kontrowersa po kopańcy —

Poslednja hra do zymskeje přestawki je skónčnje nimo. A Handrij je runja svojim sobuhrajerjam hotowy. Łódzymny wětrik scomter njepřijomnym miholenjom jim na čuwy dže. Wšitcy chwataja do kabiny a hnydom dale pod dušu, zo by jim ćopła woda zymu a napinanje z kosćow a myškow wučěriła. Pódla Handrija steji Matej, blěduški student. „Praj nož, Handrijo, sy tola tajki serbski multiplikator, njechaš pola nas sobu činić za serbski parlament? Potom móžemy wšě naše serbske naležnosće do svojich rukow wzać.“

„Multi... što? Mam druhe wěcki radšo w ruce hač tajke – naležnosće. Al-zow, ja rady křesła njewusyduju, ale radšo na růstach steju.“ Matej, kiž je swoje dołhe, suche ćěło mjeztym dospołnje z ješćom pokrył, njezamylny doda: „Wěš ty što, chcemy zaso kulojte blido zarjadować, to budže tež tebje zajimować.“ „Kulojte łožo by mje bóle zajimowało. Ně, Matejo, to ničo za mnje njeje.“

„Handrijo, sy tola mudry kadlička a derje wěš, zo Domowina hižo sexy njeje a zo jako Serbja něšto atraktiwnišeho trjebamy.“ „Moja Hanka je sexy, zo bóle njeńdže, to derje dosć wěm. Ale zo by twój parlament sexy być móhl? Wóndano sym w telewiziji tutoho, kak wón glaj rěkaše, knjeza Šewblu wuhladał ...“ „Ale ja rěču wo serbskim parlamenće, nic wo zwjazkowym sejmje, Handrijo!“

„Njepraj mi jenož, zo sy ty tajki sejmikar?!“ nětk wot druheho boka Mateja Křesćan woła. Małki, tróšku zasadžity, ale, hdyž dyrbi być, jara spěšnje běhacy hrajer, jako srjedžny nadběhowar nimale kóždu šansu wužiwa, kotruž jemu druzy porjadnje přihrawaja. Ći to bohužel lědma hdy činja, tohodla je mustwo tuchwilu na poslednim městnje wokřesneje ligi.

Matej so jemu přiwobroći prajo: „Druhdy dyrbiš něšto nowe spytać.“ „To tla je kał. Jeli maš dobru žonu, tola tež druhu wuspytać njetřebaš. Smy jako wjesny klub Domowinje přistupili, a to ma dosć lěpšinow za nas.“ „Naš serbski swět je wjac hač někajki wjesny klub, trjebamy wjetši ramik za našu rěč a kulturu.“

Handrij je z wotpryskanjom hotowy a so hišće mokry, z trěnjom přez ramjeni, před Mateja stupi. „Pój do kabiny a mi radšo powědaj, hdže je najlěpša shisha-bara w Drježdźanach a kajke su holcy na twojej uni!“

— Marja pola Hanki —

W samsnym času je Hancyna młódša sotra Marja swoje powědanje wo aktualnej powołanskej kročeli muža dokónčiła: Wot najnowšeho džěla jako wotrjadnik a ma tři a poł tysac netto. „Nó, to je tola fajn“, Hanka praji. „Poprawom mje to njezajimuje, ale što da ći twój Handrij takle kónc měsaca domoj nosy?“ so Marja wobhoni. „Tysac a něšto.“ „Božičkecy, a to ći dosaha?“ „Dyrbi dosahać, to je wjac hač prjedy, mój z minimalneje mzdy profitujemoj.“

„Jězusmarja, pon je wón prjedy wěsće z Hartz štyri domoj přišoł?“ „Wón sej ženje ani fenka wot stata žadał njeje. Ale maš prawje, tehdom njeměješe z džělom wjace, hač hdy by doma wostał.“ Marja so w skromnje wuhotowanym mini-domčku rozhladuje. „Hanka, ty tla njemóžeš wěčnje kaž w studentskim lěhwje žiwa być! Hdyž chceš swoje powołanje dale kaž ko-

nik pěstować, jeničce z wědomostneho zapala, bjez starosców wo porjadnu swójsku mzdu, trjebaš muža, kiž derje zasłuži. Na příklad tón Klawš w instituce, kiž je so dawno do tebe zahladał. To tola kóždy widži!“

„Sym drje z Klawšom spřečelena, wón je dušny kadla, ale njeje muž za mnje. Nimo toho muža mam.“ „Moja najlubša sotřička, porno wšěm druhim swójbnym sym će tehdom zrozumiła. Tónle jednory, jakny pachol běše wězo, kak bych to najlěpje prajiła, přírodníši hač naši sobustudenća – a hač wony spodžiwny profesor, do kotrehož sy so najprjedy zalubowała. Ale twoja afera traje mjeztym džesać lět ...“ „To njeje afera!“ „Wodaj prošu, ale za dalšich džesać lět budže wón brjuchaty na konopeju sedžeć a RTL dwaj hladać. A w starobje budžetaj na socialny hamt chodzić, dokelž waju renta za žiwjenje njedosaha.“

„Lubujemoj so, hotowe. A ty hladaš přewjele telewizije a tunich filmow poľne předsudkow. Što twój Dieter džensa čini?“ „Tón so z naju hólcom w kupjeli zabawja. W tej harje njetrjebam pódlu być, jako wučerka mam pječ dnjow wob tydžen džěći cuzych ludži wokoľ so. To dosaha.“ „Ale hewak je wšo w porjadku?“ „Haj, wón je jara dobry nan.“ „Ja měnju jako mandžel-ski.“ „To wězo tež. Je tola normalne, zo njeje wšo hižo kaž na spočatku. Nimo toho wěš, zo běše moja cyle wulka lubosć druhi. Ale čłowjek dyrbi rozum wužiwać, dyrbjach na wšědny džen myslić. A z Dieterom je žiwjenje derje organizowane.“

Sotře sej z likerom připiwatej. „Na naš přichod we Łužicy“, Hanka praji. „Nó haj, hdyž Dietera w zawodže zaso jednu runinu wyše pósćelu, potom budže do Mnichowa hić dyrbjec. To wězo sobu póńdu.“ „To tebe a mje rozeznowa“, so Hanka smějkota, „hdy bychu mje jutře do New Yorka powołali, by mój muž ze mnu sobu šoł.“

— směch w kabinje —

Do kabiny so wróciwši sej Handrij blešu piwa z kaščika w kućiku hrabnje, ju ze zubami woćini, trěnje na ławku čisnje a so ze zadkom na nje padnýć da. Šěrokonohaće sedžo a spokojom cyle wotputanje dopředka schileny podłochć na sčehnje wotpołožiwši do měrniweje mjerwjeńcy sobuhrajerjow hlada. Nadobo ma čorný blak před woćomaj – bokerske cholowčki Mateja, kotrehož hlowa k Handrijej dele řeči, ale bohužel nic wo shisha-barje a wo

studentkach: „Nochcu ċi na čuwy hić, ale by rjenje było, hdy by njedźelu na diskusiju našeho kruha přišoł ...“

Handrij wótře horje storči a jemu mjezwoči kaž z wostudu hlada: „Bratře, ty mi na měch džeš, byrnjež će rady mam. Chcu ċi raz něšto rjec: Sym tež we wohnjowej woborje našeje wsy. Hdyž sej něchtó za narodniny wulki stan skaza a my jón jemu potom za kašćik piwa stajimy, njetrjebamy najprjedy wěčnje diskutować, kak so to čini. Dyrbiš plan měć. Ty chceš, zo pola was sobu bledźu, ale ja njewidźu, zo maće plan. Potajkim činće, štož chceće, a hdyž wam so wulka rewolucija zešlachći, potom to zawěsće sčasom na swojich róstach sobu krydnu.“

W tutym wokomiku Křesćan, z trěnjom wopasany, Matejej na ramjo klepnje a jemu blešu do ruki tłóči. „K strowosći, Matejo! A zo by wědzał: Z Handrijom móžeš lěpje wo kopańcy a žonach rěčeć hač wo swojej politice!“ W powětrje wisa wona typiska měšana wón přepočených koparskich drabow, pjerdženja a piwa. Koparjo zwučenu wón hižo dawno njezaznawaja.

„Ok, hólcaj, powědam wamaj radšo žorćik“, Matej připowědža. „Što to je: pjatnaće centimetrov dolhe, krute, na jednym kóncu kosmate a do wložneje džěry jědže?“ „Ey, to je tla peinlich, přejednore“, Handrij wotkiwnje. Matej triumfuje: „Zubna ščětkka.“ „Jasne, Handrijo“, Křesćan šibale měni, „twoja teza njemóžeše trjechić, dokelž je sej Matej wšě kosmy wottruhał a pola tebe te druge njetrjechi ...“ Wšitcy tři so wótře směja.

„Hišće jedyn“, Handrij prosy a sej druhu blešu piwa wobstara. „Derje. Čehodla połojsa ženjených muži po splažnym wobchadže wusnyć njemóže?“ „Překomplikowane.“ „Dokelž dyrbyja hišće domoj jěć.“ „Nětk wěš“, Křesćan doda, „čehodla Handrij ze swojej lubej hišće zmandželeny njeje.“ Zaso wulki směch, kotremž so nětko druzy přizamknu. „A prjedy hač so wot teorije domoj do praksy podamy, nam posledni žort powědaj“, Křesćan prosy.

„Čehodla wegančanka njestona, hdyž z njej lěhaš?“ „? ...“ „Dokelž přiznać njemóže, zo móže jej čwak mjasa tajke wjeselo wobradžeć.“ Nětkole so woprawdže wšitcy w kabinje ze směchom pukaja. „Widźiš, Matejo“, Křesćan praji, „wy sejmikarjo dyrbiće swoju komunikacisku strategiju změnić: nic masy, ale mjaso mobilizować.“ „Haj wšak, Křesćano, sym zrozumil, ty sam sy nam z wulkim příkladom, wšako maš šěsć džěć.“ „Nó, tuž měj so do

spěcha, Matejo!“ „Dyrbju sej najprjedy holcu namakać.“ „Pon tola radšo na reje chodź hač na diskusije ...“

Druhu blešu wupiwši so Handrij do wuskich jeansow tlóči, kotrež je jemu Hanka bjez nadawka wčera w měsće kupila, a w najlěpšej naledže wotchadza. Na parkowanišću při sportnišu so Křesćan z nim rozžohnuje a so wćipny wobhonja: „Sym słyšał, zo chcetaj ze swójbičku wěsteho Ronnyja zhromadny statok založić. Fajn wěcka, potom móža waše džěci hromadže wotrość.“ Handrij so smějkota: „Kaž Ronnyja znaju, budže jeho luba bórže zaso samodruha, a kaž so sam znaju, budže tute džěco pon hustodosć na mni wisać.“

— w kumštnych tropach Łužicy —

„Wuj Handrij, kommst du mit?“ Małki Kurt chce zaso do wody. Handrij na brjuše w krasnym běłym pěsku leži a ničo nječini. Da so na cyłym čěle wot tropiskeje wložneje ćopłoty wohrěwać. Hłowa na rukomaj wotpočiwa, Kurt jemu na chribjeće koka a wujej čorne kosmy cyba, kotrež Handrijowej łopatce pokrywaja. Małki ma samsnu barbu kupanskich cholowow kaž wuj, jaskrawe módre.

„Šikwany kadlička“, Hanka praji, kiž při Handriju sedži a jemu připódla kosmatej noze majka, rozhladuju so mjeztym po tutym džělu hoberskeje hale z kumštnymi tropami wosrjedź Łužicy. „Wón ma će rady kaž swojeho papu.“ „Maš prawje, tohodla sej jeho přeco rady wot swojeho bratra wupožčuju“, Handrij wotmołwi. Hanka so směje: „Ale maći mi hišće njepraji. Hač by so mi to lubiło, njewěm.“ „Budź wjesoła, zo ći ćeta njepraji, ale Hanka.“

Handrij sej hólca wot zady přez hłowu čehnje a potom před sobu do pěska sadži. „Nětk dyrbju z tym šikwanym kadličku najprjedy do wody hić. A potom so na chwilku do woneho Lawnča zminu abo kaž tuta bara rěka, hdžež móžu swoje płuca pěstować. Tři hodžiny hižo njejsym kurić směł, tajke něšto je so mi posledni raz před pjatnaće lětami stało. Nimo toho maja tam krasne drinki – ty nas tola domoj powježeš, nic?“ „Wězo, lubuško, hewak by policija do womory padnyła, jeli by do rołki duć dyrbjał. Ale ty nětk najprjedy dale swoje winowatosće jako wuj spjelnej.“

Wona w swojim róžojtym bikiniju kaž sonina sedži, a Handrij zasonjeny na nju hlada. Nětk pak za ručku hólčka hraba a z nim k brjohej chwata.

— kofej pola staršeju —

Poprawom chcyše Handrij staršimaj měsačny nježželski kofej wotprajić, wšako budže přichodnu nježželu patoržica a potom so tak a tak widža. Ale jeho mać je na terminje wobstała a zdobom prosyła, zo by sam přišoł, bjez Hanki. Handrij drje to jako njeznjesliwy afront a jako stopnjowanje awersi-je maćerje přećiwo jeho lubej začuwa. Najebać to je wón připrajił, zo by tule składnosć wužił, maćeri zwuraznić: Nětko je kónc sčerpliwosće!

Doma w dobrej stwě za krytym blidom z běłym rubom je wšo hinak hač hewak. Mać so jeho ničo njepraša. Ani za tym, hač wón tola něhdže na rejach druhu holcu wuhladał njeje, kotraž by so bóle za swójbne žiwjenje hodžała hač tuta pismawučena nimašnica. Ani za jeho njerodnym žiwjenskim wašnjom bjez mandželstwa („a to hižo telko lět, móžu so jeno za tebe hańbować“). Ani za wukubłanjom, kotrež by wón skónčnje nachwatać dyr- bjał, doniž njebudže wšo přepozdže. Ani za jeho wobchadom z podhladny- mi kadlemi („Susodka je će wóndano w Budyšinje na Drjewowych wikach z tajkim arabskim widžela – dyrbi to być?“).

Ani za tym, hdy skónčnje pachać přestanje, a kak doľho hišće chce „jako dorosćeny muž“ kóždy měšac pola Klimanec na zahrodže ze swojimi kum-plemi palenc do so leć, doniž po štyrjoch domoj njelěze. Ani za tym, hač je to wěrnó, štož něchtó powědaše, zo su so woni nazy (!) w jězorje kupali a potom hišće bjez drastow bičwolejbul hrali. A tež za tym nic, hač při shis- ha-kurjenju tola hašiš nutřka njeje, wšako je słyšała, zo so to hustodosć tak čini. A čehodla wón k wosadnemu fararjej k spowědži njechodži, ale k někajkemu cuzemu němskemu duchownemu. A tak dale. Lisćina porokow maćerje bywa poprawom bjez kónca.

Mać mužej a najmłódšemu synej kofej naliwa, kóždemu na škleńčany ta-lerčk skibku serbskeho tykanca połoži, so posydže a na jeho nana hlada. „Praj ty swojemu synej, štož ma so rjec.“ Handrijowy nan, přecelny šwižny plěchač z hólčim razom we wobliču, njezbožownje na syna hlada.

„Je štó wumrěł?“ so Handrij praša. „Ně, hólče, bohudžak nic. Ale poskaj, sym so ... po dołhim přemyslowanju ... rozsudził – wěř mi, to mi njeje lochko było – ...“, nan nimale jakota. „... zo budžeš sej skónčnje nowy job pytač?“ , Handrij sadu dokónčić spyta, „wšako sy dawno hižo njespokojom ze swojim džěłom w składowarni a sy rodženy ratarski džělačer a trjebaš čerstwy lóft. Ale zawěsće je čezko, so ze starymi kolegami rozžohnować“, Handrij sobuželnje praji.

„Ně, tam wostanu. Ale nic doma.“ Nan rěči dale a spěšnišo, jako by to najhórše chětr za sobu měč chcył: „Chcemoj naju mandželstwo anulować dać.“ Handrij wuprasnje: „Ale čóm da to?“ „Nó haj, smój tehdom při kwasu njezrałaj byłoj, haj, a za to mamoj samo swědkow. Smój z nimi hižo rěčałoj. To dyrbi so nětko wězo w Romje rozsudzić, ale pola znatych je to hižo klopwało a tohodla sej myslachmoj, zo ...“ Handrij njewě, na kotrym planeće je w tutym wokomiku přizemił. Z rozdajenej hubu na staršeju hlada, ale nan hižo dale rěči.

„To běchu tehdom cyle hinaše časy hač džensa. Stejachmoj pod sylnym čišćom naju staršeju a ludži we wsy, dokelž bě twój bratr hižo po puću, a tohodla smój něšto činiłoj, štož poprawom nochcychmoj – so zmandželiłoj.“ „A knjez farar běše tež tak njezrały, zo je waju zwěrował?“ „Božedla, wězo nic, ale njejsmój na jeho prašenja sprawnje wotmołwić móhłoj. A tohodla naju mandželstwo plaćiwý zakład nima.“ Handrij so ani tykanca ani kofeja wjac nochce.

„Jěs nož, hólče“, mać prosy. „Štó je sej to wumyslił?“ so Handrij praša. Nětko so tola mać k temje słowa jima: „Smój měsacy dołho z fachowcami wuradźowałoj a zwěsćiłoj, zo je to prawje tak. Derje, dyrbi hišće někajki zastojnik kurije přińć, kiž to pruwuje. Zawěsće to za tebe jednorje njeje, to wšo rozumić ...“ „Wězo nic, sym přehlupy, wšako njejsym šulu wotzamknył, roboću jako twarski pomocnik, mam wopačnu žonu, njejsym ženjeny, sym waša čorna wowca. A njejsym ,swoje poměry zřadował‘, kaž staj sej to přeco žadałoj.“ Handrij sej cigaretku zažehli.

„Ty tola wěš, zo so pola nas njekuri!“ mać jeho napomina. „Jowle so hižo jara kuri, hdyž so nětk džělic dataj.“ „To njeje džělenje, smy tola katolscy, mamoj so po kaznjach cyrkwy – porno tebi“, mać praji. Prjedy hač móžeše Handrij wotmołwić, nan na nju wujědže: „Tej poslednjeje słowje by sej zalutować móhla! Wón ma swoje žiwjenje kaž mój swoje.“

„Sym ja pon tež anulowany? Měnju, hdyž žane mandželstwo njeběše ...“ Mać póčnje plakać. Nan stanje a wokno wočini, Handrij popjeł cigaretki do spódníckí kofejoweje šalki šnypa. „Wězo nic, hólče, sy tola naju syn“, mać plakajcy praji. „A to přeco wostanješ!“ Hdyž bychy tutu scenu na jewišću pokazali, by sej Handrij myslil: jara špatne džiwaďlo. A tu dyrbi wón tajki kruch live sobu hrać. „Přichodne dny wučahnu“, nan připowědźi. „Tak smój so dojednaľ.“

„Derje, pon móžeš mi swoju nowu adresu přez SMS pósłać, zo bych wěďzał, hdže mam će wopytać“, nučeny džiwaďelnik Handrij wotmołwi. „Chiba na swojbne kofejpíce sem přińdžeš – takrjec na wopyt?“ Nan ničo njepraji a pochmurnje do swójeho kofeja suta. „Handrijo, nječin sej starosće, na twój kwas wězo hromadže póńdžemo“, mać syna změrować spyta.

Nětko pak je dospołnje kónc sčerpliwošće. „Hižo sama myslička na mój kwas je anulowana, to je moja lěpšina porno wamaj. Ale moja lubosć – ta plaći! Tak byštaj wój tola prajiľoj, nic? Ale mam hišće prašenje“ – Handrij kónčk cigarety na spódníčke woměrje wutłóči – „a to je: Staj so poprawom hdy lubowaľoj? Rozumitaj mje: Njeměnju hormony, měnju woprawdžítu lubosć!“ Wonaj mjelčítaj, mać dale plaka a tež nan ma sylzójtej woči.

Po smjerćoľhej njepríjomnej přestawce mjelčěnja so nan zmuži a chribjet zrunawši praji: „Handrijo, sy dorosćeny muž, móžemy tola wotewrjenje rěčeć. Twoja mać a ja hišće staraj njejsmój, mamoj hišće, nó haj, snadź třiceći lět abo wjac před sobu. Alzow, tež twoja mać snano hišće někoho druheho zeznaje a pon ...“ „Jurjo, nětk je dosć“, mać swóje plakanje a łoskoćiwu wuwjedženja mandželskeho přetorhnje, „wo to tola woprawdže njeńdźel!“ „Katka, to je tola wěrnó, zo smój kaž bratr a sotra, nic kaž muž a žona, a by tola za tebe rjenje było, hdy ...“ „A ty sy wěsće hižo tak daleko, zo žanu wjac zeznać njetrjebaš, dokelž je so to hižo staľoj!“ Nan jenož z hłowu wije a Handrij stawa. Ze swójim najlěpším přećelom Ronnyjom móže wo intimíce mjez mužom a žonu rěčeć, nic pak ze staršimaj.

Handrij dže do kuchnje, wróci so z blešu palenca a wšěm porjadnje naliwa. Mać sej ani njezwěri kaž hewak přeco wotkiwnýc. „K strowosć! Žiwjenje dže dale, ale nětk skrótko na mnje poskajtaj, maći a nanko. Ja ... budu waju přec lubować. Sym wamaj džakowny, zo sym na swěće. Dokelž bjez waju njebych był. A to by smjerćškoda było. Sym jara rady žiwy. A Hanka je najlěpša žona na swěće. Tohodla tež přichodny raz sobu přińdže. Ja chcu, zo moja žona do našeje swójbny słuša.“

A doda: „Staj so přeco swěru wo mnje starałoj. Mi je so doma derje šło. Sym přeco dosć k jědźi měł, a hdyž sym małki był, je mi nank wječor do spara bajki bał. To ženje njezabudu. A wulěty z tobu, maći, do lěsa, do hribow, to běše tak rjenje, jako by to wšo hakle wčera bylo.

Zow, a wo tym mandželstwje móžetaj snadź hišće raz bjez fachowcow přemyslować. Ja tak a tak žane zdaće wo tym nimam. K strowosći!“ Wšitcy tři swój palenc na eks wupija. Zwoni. „Mój Božo!“ Mać je zastróžana. „To móže jenož ćeta Hilža z Horstom być, nětk tola hišće džetaj. Handrijo, ty mi jenož ničo njepraj, wonaj mjenujcy ničo njewěstaj, rozumiš, hólče?“ „Haj, maći, to samo ja rozumju.“ Handrij je swój šibały raz zaso namakał.

— Ronny wróćo z Rüsselsheima —

Wšo ma swój zmysl. Samo to, zo je Ronny před poł lětom lětni dowol w Turkowskej cofnył. Dokelž dyrbješe přewjele powěsćow wo cychnowacym Erdoğanje a pod dubioznymi wobstejnosćemi zajatych Němcach slyšeć. Z tym wony kraj zaměr žedźby za prózdnskej lochkosću byća hižo być njemóžeše. Tuž je sej Ronny město toho dosć derje plaćenych nadhodžín nazběrał, zo by sej w zymnym počasu něšto cyle wosebiteho dowolić móhl. To wosebite ma mjeztym mjeno: Kathrin – jeho stara a nětko znowa wotućena lubosć, a Ronny běše cyły měsac při njej. Najprjedy w Rüsselsheimje, hdžež bě Kathrin postajiła, zo njech je wotnětka „wšo kaž prjedy“, před dobrymi pjeć lěty.

Z časa njedawneho pobyta pola knjeza Serbina w chaće wosrjedź lužiskeje jězoriny sem je Ronny jenož žadosćiwje čakał, přetož Kathrin je jemu we wonej nocy prajiła, zo hišće tróšku chwile trjeba – po takim dołhim času džělenja. Połtřeća njedžele staj w Rüsselsheimje normalne swójbnje žiwjenje zwučowało – wón so wo domjacnosć a džěćo staraše, wona chodžeše na džěło. Potom wón last-minute-jězbu do Dominikanskeje republiki skaza: wodnjo třiceći stopnjow, w nocy dwaceći, we wodže sydomadwaceći. Bjez jeju džowki, wo nju je so w tym času žona Kathrinineho bratra starała.

Krótko do hód je so Ronny do Łužicy nawrócił. Nětko, přeni džělowy džen po dowolu, w přestawce z Handrijom na růstach steji. Kuritaj, laptataj kofej z termosowki a Ronny powěda kaž pluskotace žórleško wo mjedowym měsacu ze swojej lubej, kotruž běše wón před lěty samodruhu wopuścił.

Přestawka so nachila, tohodla Handrij zjimajo praji, zo Ronny swój „job“ jako swójbny nan derje wukonja. Tamny wuprajenje přečela cyle wjesele wobkrućiwiši přeradža: „Ich werde wieder Vater, und diesmal wollte ich es selbst.“

Handrij za dychom hraba njewědžo, što prajić, doniž jemu njezeswita, zo wšak je runje tole poprawom wočakował, byrnjež nic cyle tak chěť. Ronny zda so kusk přestapjeny, zo jemu najlěpši přečel ani njegratuluje a docyła ničo njepraji. Ale Handrij so zhraba a jemu z luboznym posměwkom do wobliča hlada: „Z tym sy swój tehdyši rozsud, zo tute džěčo njejsy měć chcył, takrjec wurunał – tajki je naš Ronny! A hdyž Judith do šule póndže, změje bratřika abo sotřičku.“

A šibale Handrij doda: „Hdy byštaj z Kathrin před pjeć lětami hromadže wostałoj, byštaj so najskekerje nětko runje tak rozsudžiłoj, wšako je najwjětši čas za druhe džěčo. Z tym je čas waju džělenja takrjec cofnjeny, to sy jara wušiknje činił!“ Na to Ronny: „Ey Alter, du bist ja bald so klug wie deine Hanka – Psychoprofessor Handrij. Was für eine starke Nummer!“ A to, tak Ronny w swojej euforiji, byrnjež Handrij sam dotal nan njeje. Tón pak překlepany praji: „To nichtó njewě, wšako njejsym prjedy dołho dosć pola přečelkow wisajo wostał, zo bych to sam přepruwował.“ Mužej so smějetaj a so znowa džěłoweho gratu přimataj.

— napinacy tydzeń do hód —

Rumpodicha honić lětsa přeni raz w tydženju do hód najwjětše wužadanje za Handrija njeje. A dokelž tak a tak chwile za wobstaranje hodownych darow nima, so rozsudži, svojim lubym chwile darić: Spasli rukopisne dobroписы za zhromadne wuprawy z wobjedom abo wječerju. To ma pozitiwny pódlanski efekt, zo nětkole pjenjezy wudawać njetrjeba.

Hdyž ma Handrij wjac hač dwaj terminaj koordinować, jemu to poprawom přeco hižo přez hłowu rosće. A tak jedna tež tón raz kaž we wuwzačnym stawje. To so z tym započa, zo je němska meteorologiska služba tola hišće běle hody připowědžiła – a to ze šwarnej kopicu sněha.

Handrij na knjeza Serbina zazwoni a so jemu zamołwi, zo z nawabjenjom priwatnych pjenjezydawarjow-podžělnikow za jeho wulki projekt plůwa-

ceje wjeski we lužiskej jězorinje dotal dale přišoł njeje. Poprawnu přičinu, mjenujcy, zo na to wšo hižo nima lóšta, dokelž je jemu a Hance cyła wěc suspektna, wulkemu wobchodnikej njepaji. Tón pak ma tuchwilu z wotwobaranjom wěrićelow dosć na šiji a so z telefonata sympatiskeho kadle wjeseli. „Handrijo, to pak rjana wobrada hižo do hód, zo na mnje wołaš!“

Tute słowa Handrijeje zmóžnjeja, zo by hnydom „in medias res“ šoł, kaž by Serbin prajił. Handrij chce sej chatu we wonym hišće njewotkrywanym wotrězku jězoriny na něšto dnjow požčić. A Serbinowy landrover na něšto hodžin. Kaž z hodownym dźiwom Božidar Serbin hnydom připaji. Ale wón dyrbjal hišće ze znatym porěčeć, kotremuž chata słuša, a tež ze swojej sekretarku-lubku, kotrejež je wón awto přepisał, zo njebychu je jemu sćazać móhli. Nazajtra pak je wšo jasne, byrnjež so lubka Luiza tróšku puzoliła: „Mjetaš swoje dobroty z woknom won – bjez wotrúnanja.“ Ale hody so bliža, a Luiza nima lóšta, swojemu lubcej do swjatych dnjow měř kazyć.

Najprjedy dóstanje Handrij kluč za hětu, wšako ma tam wjele přihotować: drjewo za kamin, wjelbik ze wšelakimi dobrotami napjelnić a cedlku napišać, kotruž w kuchni na blido položi. Potom piše nanej a maćeri SMS, na kotruž wonaj z „ok, bychmoj tebi k woli sobu činiłoj“ wotmołwitaj. Wšako je to jeho „poslednja wola“ hladajo na nachilace so mandželstwo staršeju. Hance Handrij jeniče zdžěli, zo so wokoło hód něšto wurjadneho z jeho staršimaj hotuje, dokelž jeju mandželstwo k rakecam jědže. Dokelž pak běštaj wonaj ju džesać lět mjenje abo bóle ignorowałoj, ju to wulce njezajimuje: „Čiń, kaž sej myslíš.“

To Handrij woprawdže čini a Ronnyjej praji, zo měł z nim Božu nóc kemši hić. „Ey, Alter, ich bin Atheist!“ „Das geht mir grad mal am Arsch vorbei, ich brauch dich. Also halt einfach die Klappe und mach mit!“ A Ronny so nalěpšemu přećelej zapowěć nochce. Je hóršich wěckow na swěće hač kemše. Wšako ma, kaž je Handrij jemu prajił, swoje pohiby jenož kemšerjam připodobnjeć – „kaž při gymnastice“. Jenož nic při swjatym woprawjenju, tam njesmě sobu doprědka hić. Ale hewak so ničo nimo kulić njemóže: „Du bist Němc, das heißt: der Stumme. Brauchst deinen Mund also nicht aufzumachen.“

— patoržicu —

Wot připołodnja so sněži, jako bychu mróčełe z njebjes nadawk dóstali, zemskemu swětej so pozhubjeć dać. Handrij a Hanka sej přitulne hodžinki při božodzěsćowym štomje doma w bydlenskej činitaj, doniž sej na zwučene wašnje ćopłu kołbasku a kisałe běrny njepopřejetaj. Potom so – porno jeju tradiciji – rozžohnujetaj. Wona dže kemši, mjeztym zo wón ze Serbinowym landroverom Ronnya pola jeho přichodneju staršeju w Budyšinje wotewozmje. Potom so k cyrkwi wosady Handrijoweju staršeju podataj.

Jako „Ćicha nóc, swjata nóc“ zaklinči, so Ronny nimale kaž doma čuje, wšako je melodiju hižo husćišo słyšał, byrnjež njewědžał, wo čo w spěwje dokładnje dže. Bórze su kemše nimo. Po džesatym „Witajće wote mšě – žohnowane hody!“ so mać Handrija splóšiwje praša, hač njedžiwajo hrozneho wjedra při swojej woli wostanje. Handrij sej najprjedy cigaretku zažehli a potom woměrje praji, jako by wšo cyle normalne było: „Haj, maći, krajina wupada kaž w bajce!“

Na wulkim awće leži hromada sněha. Skónčnje staj Handrij a Ronny sněh wotmjetłoj, Handrij motor zapnje, ale wobruče so wjerća a njepřimaja. Ronny won skočiwši z łopaču a pěskom awtu puć dozady ruba. Krok po kroku so šofer Handrij na dróhu šmjata, hdžež je gmejnska zymska služba ze sněhsypakom dosć derje džěłała. Ale wichor z blakami telko sněha na dróhu wěje, zo dyrbjä so awtam wuwinyć, kotrež su we wějeńcach tčacy wostali.

Handrij je ze svojim džiwadłom spokojom. Wšitcy akteroj soju rólu přeswědčiwje a ze zapalom hraja. Mać, wšědny džeń přecelna předawarka w režnistwje, žortuje kaž ze swojimi kupcami, štož doma hewak nječini: „To je kaž romantiski wulět do słódkich njedžel!“ „A ja jenož na to čakam, zo něchtó z kófroweho ruma wulěze a praji: Sće wulkotnje sobu hrali – smy scenu ze schowanej kameru za telewizijne wusyłanje natočili“, Handrijowy nan žortuje.

We wosobnym awće kaž w špelunce smjerdži. Ronny wotměnjejo piwo a palenc do so lije, kotrejž wón z kašćika, napjelnjeneho z napojemi, ćaha. A Handrij sej wjesele jednu cigaretku po druhej do huby tyka. Tola staršej, na zadnej ławce sedzacakaj, so na smjerdže njepostorkujetaj. Nutřka je dżakowano swěćacej armaturowni jenož poľcma, wonka je ćma kaž w pjecy. Ćim dale po svojim puću jědu, ćim mjenje awtow a sydlišćow je widzieć.

Landrover měrniwje bórči, doniž jón Handrij cyle kedźbliwje hišće bóle njespomali. Nětko su k wotbóčce na mjeńšu, seklojtu dróhu dojěli. Pískanje wobručow w sněze bywa dale a wótríše. Handrij zastanje a Ronnyje praji, zo je čas za sněhowe rječazy.

Skočitaj z awta, přez powočinjene durje so čerstwy zymski powětr scomter sněženkami zadobywa. Wušiknaj kadli bórže zaso w awće sedžitaj, Handrij jědze sto metrow dale a hdyž pozastanje, Ronny sam wuskoči a pruwuje, hač sněhowe rječazy hišće porjadnje na wobručach sedža. Dalša wotbóčka wjedže jich na wusku jězdnju z warnowanskej tafličku na spočatku, kotruž pak staršej w nócny mjeńšym spóznać njemóžetaj. Taflička warnuje před zesunjenjom zemje. Druhdy wějeńcow dla stołpy na kromje jězdny hižo njewidžiš a Handrij z landroverom mjez wějeńcami lěpši puć zwonka jězdny pyta. Staršej mjelčitaj, Ronny tež. Skónčnje Handrij swěcu wuhlada, kotruž bě rano za wšě pady zaswěćil. „Hladaj, maći, smy hižo tu!“

Swójbnym, kotřiž so hišće lěta pozdžišo njebudu dodźiwać móc, čehodla staj so staršej dobrowólne do Handrijoweje chrobleje akcije podať, mać praji: Naš luby hólc ničo z hlowy wuknyć njemóže, štož na papjerje steji. Ale z nim móžeš w pusćinje skerje přežiwić hač z kóždym druhim, dokelž ma złotej ruce. Mój strach widžať njejsmój. Nimo toho mějachmój njemóžnje hubjene swědomje, dokelž wšak chcychmój swoje mandželstwo anulować dać, a tak smój sej mysliať: Nó haj, jemu kwoli njech to wšo tak je. Hodžinku hišće, a cyła wěcka budže nimo, a wón změje swój měr.

Handrij da nanej kluč za chatu a jimaj praji: „Džitaj prošu chěť nutř. Mój dyrbimój jenož hišće za wjelkami pohladać.“ „Mój Božo“, mać woła, „to tola strašne njebudže?“ „Ně, maći, ale to jow k mojim nadawkam słuša.“ Staršej z landrovera wulězywši přez hluboki sněh k drjewjanej chaće štapataj a hnydom zastupitaj. Handrij so na šěršim kulojtm wobrotnišću z landroverom wobroći a złaha na plun tloči. Landrover podawa so na dompuć.

Ronny cejdejk punkrockoweje skupiny Kraftklub z Kamjenicy do playerja sunje a tak wotwertnje, zo jimaj wuši žra. Kak je Handrij Ronnyja swojimaj staršimaj rysowať? To je dušny němski přecel, kiž so z chatu lěpje wuznawa hač wón. We woprawdžitosći je Ronny sobu přińć dyrbjať, dokelž njeje Handrij na dompuću sam z landroverom po sněhowej pusćinje bludzić chcyť. Wšako by so w tym wulkim wozu lědma bjez pomocnika z wějeńcow wuswobodzić móhl. Handrij tola naiwny chrobolak njeje!

— „To je kaž bjez winy w jatbje“ —

„Sy ty wobłudnił, Handrijo?!“ Hance so zecnje. „To je kaž bjez winy w jatbje!“ „Ně, moja luba, wšako jeju nutř zamknył njejsym. Móžetaj kóždy čas z domu hić a hać na wulku dróhu běžeć abo sej taksu skazać. Wězo by to při tutym wjedrje wšo kusk trało. Ale wšako mataj w chaće k jědži a piću dosć a tež drjewo k tepjenju. Wonaj móžetaj na cyły swět zazwonić, znajmjeńša teoretisce, praktisce je to dla masy sněha na sćežorach tuchwilu bohužel tróšku njewěsta wěcka. Nimo toho njetrjebataj so po tym měć, štož sym jimaj na cedlku na kuchinskim blidže napisał.“ „Što da tam steji?“ „„Přeju wamaj rjany hodowny krótkodowol w bajkojtej krajinje. Přijědu po waju za 36 hodžin.“ – Wšako budžetaj so, kaž kóžde lěto, druhi dzeń hód na swójbny zetkanju wobdžělić chcyć, kiž budže tón raz, kaž wěš, pola našeje Michaela.“

„Aha, a ty sej myslíš, zo změjetaj wašej staršej hišće lóšt swjećić, po tym zo sy jeju wosrjedź běleje pusciny wusadził? Mi so wěrić nochce, štož sy naparał. To budže wulki skandal w medijach, a wina na wšěm budu ja, dokelž budu sej ludžo myslić, zo je to wječba zanjechaneje přichodneje džowki, kiž je swojeho naiwného muža za to znjewužiwała! ,Tón wbohi hlupy Handrij tola tajke něšto nječini!“ Nětk je Handrij zranjeny, přěni raz po džesać lětach. Hišće ženje njeje jeho mudra luba jemu prajiła, zo je wón hlupy.

„Aha sy sej přeco hižo myslila, zo sym hlupy, a hakle nětko mi to prajiš?“ Stuleny a pochurnje na nju hlada. A tež wona čuje, zo je hranicu překročila. Hrabnje za tyzku cigaretkow a zapalakom w kapsy jeho cholowow a sej jednu zažehli. To hišće ženje činiła njeje. Pacha a kašluje. Tež wón sej jednu zažehli a kur do hlubin pľucow zadychuje. Hladataj sej do wočow a mjelčitaj. Jednu minutu, dvě. Popjeł dele na kachlicy pada. „Ně, Handrijo, sym so wopak zwurazniła. Někotři w mojej swójbje to mysla, ale woni će ženje prawje zeznali njejsu. Ale z tutej koľwrotnej situaciju z twójimaj staršimaj njemóžu wobchadžeć. Móžeš to rozumić?“

„Hm, snano. Snadž sym hoberski zmylk zworał. Ale budžemy widžeć ... Pój nětko radšo spać.“ „Hm, to drje je nětko to najrozumniše.“

— njedobrowólny dowol —

„Tu pak je rjenje! Kaž chata za prózdniny. Poprawom škoda, zo budžemoj jenož hodžinku w tutej idylce“, Handrijowa mać praji, rozhladujo so po přitulnej kuchinskej komorce. „Njewěm, hač směm sej tu napoj brać, ale móžemoj to pon tola zapłaćić“, nan chlódžak woćini a so džiwa: „Wšo natykane z chlósćenkami a k tomu nadosć piwa a brěčki.“ W kašćiku pod platu na wohnišću namaka woćinjak za bleše, něšto lunkow pije a blešu na blido staji.

Při tym wuhlada cedlku na kuchinskim blidže a so stróži: „Katka, wobhladaj sej to – to njebudže jenož hodžinka. Budžemoj tu hač do zajutřišim – a to samajlutkaj, bjez Handrija!“ „Jězusmarja, to tla wěrnó njeje! Kaž w jastwje!“ Mać do křesła padnje a zblědnje: „A k tomu hišće te wjelki! Ja hnydom na Handrija zawonju – njech wón tak mjenowany krótkodowol storněruje!“ Mać za swojim handyjom hrabnje – na displayju steji: „Nur Notrufe“. Wona pokazuje to mužej a so praša: „Što nětk?“ „Kajkaž ty wupadaš, mi hnydom na policiju zazwoniš“, so wón smějkota. „Božedla, Jurjo, to by tla hańba była!“

„Wěš so hišće dopomnić? Podobny dyrdomdej mějachmoj před wjac hač třiceći lěty na kupičce, hdžež smój poslednju łódź na wonym dnju skomdžiloj a dyrbjachmoj w prózdnjeńcy přenocować“, nan powěda, kiž sej přeco hišće cyle wěsty njeje, hač ma so mjerzać abo nic. „Haj, Jurjo, a tohodla smój so potom ženić dyrbjałoj“, wotmołwi mać na wonu nóc so dopominajo, ale njeapcy w naledže, kiž jej rozžahłosć wonych dnjow plas-tisce do pomjatka zwoła.

„Nó haj, Katka“ – nan je sej mjeztym druhu škleńčku palenca popraš a wobzamknył, za nju njeplaćić – „bychmoj-li tehdom hinaše konkluzije z toho sćahnyłoj, by so namaj w žiwjenju lěpje šło!“ „Kak ty to měniš?“ „Nó, nje-wěš wjace? Myslachmoj sej, zo je to najhórše njezbožo, wšako tajke něšto njesmědžeše być, a tuž smój sej w swojej strašnej młodosći do porjadneho žiwjenja wućeKNyłoj – pozdatnje – ... Ale tam potom hižo wjace městna njebě za naju zbóžne začuća woneje nocy – abo praj mi, hdy smój posledni raz za ručku šłoj?“ Nětko mać wo palenc žada – zo by plać podusyla: „Nalij mi, porjadnje!“

Po opulentnej wječeri z lososom a ruskim kawiarom (mać: „Najskerje je Handrij přeskromny, hać zo by namaj přeradził, zo ma mjeztym tola dosć dob-ru zaslužbu!“) wočini nan blešu šampanskeho. Dale a přijomnišo pluskotaca bjesada na žolmach wopojacych napojow njech wostanje potajnstwo Katki a Jurja. „Poprawom Hanka ani tak špatna njeje“, mać w tym wokomiku praji, zo ju nan za ruku bjerje. „Wšako wona našeho hólca zbožowneho čini, a to wšak je to najwažniše!“ „Runje tak je, Katka, a ja bych tebe tež rady zbožownu činiť“, přispomni jeje Jurij ze šibałym posměwkom, kiž je Handrij po nim zdžědžil.

Pod dušu mjez špihelomaj w kupjeli staj wonaj zaso muž a žena, doniž so cyle rozbudženaj do loža njepodataj. Njejacpy handy na nócny mblid-ku zwoni. „Hój, mamoj zaso zwisk ze swětom, nětk móžeš na Handrija wołać“, Jurij šibale praji. Mać so přizjewi: „Haj, prošu?“ Susodka wolóžena wotmołwi: „Katka, bohudžak, zo staj hišće žiwaj! Smój so tak wo waju starosćioj, dokelž njejtaj domoj přišľoj! Sym sej hižo myšliť, zo je so wam při tym wjedrje něšto stało!“ „Hdže tež to, Petra, naju najmlódsi je namaj něšto krasneho k hodam wobradził – krótkodowol w idyliskej chaće. Před- staj sej, ze šampanskim a kawiarom!“

— hodowna bjesada —

Druhi dzeń hód běše Handrij, kaž běše na cedlce připowědžil, zaso při chaće. Mać chěžine durje wočiniwši praješe: „Sym wědžala: Budžeš dyp- kowny.“ Nětk so nan zjewi: „To pak je rjenje. Pon mamoj hišće dosć chwile, so doma přewoblec.“ „Běše wšo w porjadku?“ so Handrij prašeše. Mać: „Haj wězo, namaj njeje nič falowało.“ A nan: „Łožo běše samo lěpše hać doma.“

Wo anulowanju mandželstwa hižo ženje njejtaj řečaloj. Hance je hižo Božu nóc w rukomaj Handrija switało, zo je wón instinktiwnje metodu nałožo- wał, kotraž so manageram poruča, kiž dyrba mjezsobnu komunikaciju polěpsić: Njesmědža so wužadanjow w přirodže bojeć. A njeje mandželst- wo na čas žiwjenja najwjetši projekt čłowjeskeho managementa na swěće, kiž móžeš sej předstajić?

Na hodownym kofejpicu cyłeje swójby Handrijowaj staršej dosć rozbu- dženaj wo svojim – z lesću – organizowanym krótkodowolu powědašťaj. Wobstejnosće swójeho přichada staj wězo tróšku změňioj. W jeju powě- danju přińdžechu słowa cedlki direktnje z Handrijoweho erta. A z tutym

małym „přiměrjenjom realiće“ běše jeju wersija perfektna a plawsibelna. „Njeje to krasne, kajke překwapjace dobre myslički je naš najmlódši zaso měř!“ Handrij pak so jeju ženje za tym wuwoprašował njeje, kajkich běše wonych 36 hodžin dokładnje.

Wjele lět pozdžišo je mać jemu jónu prajiła: „Poprawom bě to naju přěni prawy dowol. Hišće ženje njejsmój telko bjesadowałoj. A njebě žanoho wučeka, ani telewizor ani nowiny, žanych druhich ludźi, terminow, winowatosćow. Wěš, smój so zaso namakałoj, dokelž smój hakle w tutej samoće zaznałoj, što jedyn druhemu smój. Smój zwěšćiloj, zo mamoj bohatstwo, bohatstwo zhromadnych nazhonjenjow. Nó haj, a njejpacy smój so zalubowałoj, kaž ženje do toho.“

— zymske stanowanje —

Hance „pedagogika dyrdomdeja“ na čuwy dže. Stanowanje z młodostnymi w zymje – w sponsorowanych stanach a spanskich měchach „outdoor“-wuhotowarja. Dwaj stopnje nad nulu, wječor pozdže přěni džen, wona w stanje kokajo zymu mrěje. Pochmurnje na Handrija hlada, kiž před stanom stejo kuri. „Móžeš prošu skrótka přepruwować, hač su w holčich stanach jenož holcy a nic tež hólcy, druhdy so to měša.“

„Tajka je ta přiroda“, wón wotkiwnje a bjez wulkeho pohiba dale kuri. „Potom služ nětk swojej přirodže a hrěj mje prošu w mojim spanskim měše.“ „Ale hdže tež to, zarjadowar je mi tola swójski stan dař“, wón šibale na stan něšto metrow dale pokazuje. „Haj, dokelž sym tebje jako pomocnika přizjewiła a woni wězo njejsu na to přišli, zo ty ke mni slušeš, wšako maš druge swójbne mjeno“, wona chutnu wotmołwu hraje.

Handrij přez třiróžkatu přednju džěru do Hancyneho stana lěze a zasmyk začini. W spanskim měše XXL wón w takće přirody „swoju winowatosć spjelnja“ Při tym njejsťaj pytnyłoj, zo staj so čwačk po čwačku z měcha sunyłoj, a nětk cyle woměrje na powětrowej matraci ležitaj. Čišina. Bjeze słowow so na to dorozumitaj, zo tola radšo zaso do měcha zalězetaj, tón raz hišće pomašo. Nětk su jenož hišće woči, čole a włosy widžec.

„Wodajće prošu“, njejpacy čichi hlós při stanje zasłyšitaj. Handrij ze spanskeho měcha wujědže a so dopředka schileny k zawrjenemu wuchodej

stana hiba. W čapawce sedžo zasmyk wot deleka wo někak meter wočini a hłowu z džěry wutykujo horje hlada. Widži krótkej žónskej noze, kotrejž jenož w spódnich cholowčkach tčitej, doniž krótki běły płašć njewuhlada, kiž hornje čěło žony wobdawa. Marion je kubłarka w lěhwje, a připódla prajene Handrijowa přenja lubošć – kaž to em druhdy tak je.

Džensa wón wjace zrozumić njemóže, čehodla bě tehdom jenož tuteje čety dla telko wušparanjow na so wzał. Ronny by prajił: To su em te hormony. Poprawom ma Marion, kaž so tehdom praješe, liberalny staršiski dom. Wón dokładnje njewědžeše, što to rěka, ale znajmjeńša je sobu dóstał, zo jej ničo njeběše zakazane. Najebać to bě jeje nan, sławny předewzaćel, Handrijo-wej maćeri hrozył: „Holca ani hišće šesnaće njeje, a mój z tutym počahom nejsmój přezjednaj. Nic drje zasadnje, ale wěsće, tuta ‚konstelacija‘ našej džowce njetyje.“ A potom připódla mjelčišo přispomnjenje wo Handriju padny: „frühreifer Schulversager“.

A dokelž Handrij swoju mać lubuje, so tajke něšto ženje wjace stało njeje. Jeho přećelki w pubertarnych lětach běchu nětko starše, bydlachu w blišim měsće, hdžež wón „oficialnje“ pola maćerneho znateho přenocowaše, ale wězo druhdže spaše. Mać bě spokojom a wón spokojeny. Doniž měsac po svojich 18. narodninach z Hanku do zhromadneje stwički njezaćahny. Za njeho běše to spočatk rjadowaneho žiwjenja, za mać njejapki kónc (nimale štyriletneho) měra.

„Wodaj, Handrijo, eh, knježe Cyžo, zo tak pozdže mylu, ale mam problem.“ „Ja tež, Marion, abo mam knjeni Šołćina prajić?“ „Jězusmarja, to je kaž w pěstowarni“, so Hanka jimaj směje, „ja swojemu něhdyšemu mužej ty praju.“ Nětk so tež Marion a Handrij smějetaj. „Potom dyrbjał Handrij poł Kamjenca tykać“, so Marion wošćěra. „Přestań powědać, tam njejsy pódla była“, spyta Handrij tule łoskoćiwu temu skónčić a doda: „Dočakaj, Marion, njemóžu kaž Hadam w paradizu ze stana won, nimo toho je přezyma.“

Chwatliwje pyta za spódnimi cholowčkami a anorakom a potom steji w podobnym outfice kaž Marion před njej před wočinjenym stanom. „Krasny to napohlad, wój posołaj pedagogiki dyrdomdeja w zymje – chcetaj małke widejo za youtube ...?“ so Hanka amizěruje. „Ně, prošu nic, to by ludžom wušne było kaž psej cypy“, Marion praji. „Hólcy z dweju stanow su so ze mnu nasadźowali, dokelž su naše kubłanske poskitki tu přejara na folkloru wusměrjene – hdže wostawaja łoskoćiwu načasne temy kaž, em, serbski sejm?“

„Žadyn problem“, Handrij saha za handyjom w zaku anoraka a hnydom na někoho zazwoni. Žónski hlós so přizjewi: „Halo.“ „Chwaleń Jězus Chryst.“ „?“ „Chcu prošu z Matejom rěčeć.“ „Äh, ich versteh Sie leider nicht. Ich bin's nur, weil Matej sagte, geh mal dran.“ „Kein Problem. Ich bin Handrij und möchte Matej sprechen. Es ist dringend.“ „Moment bitte, er ist grad im Bad, ich hole ihn.“ Po krótkej přestawce: „Haj, Matej. Što da je, Handrijo?“

„Dyrbiš jutře do našeho kubłanskeho lěhwa dyrdomdejskeje pedagogiki přińć a ze mnu zjawnu diskusiju wo sejmiku činić. Něhdy popołdnu.“ „To je mi žel, Handrijo, ale jutře chcu z Elku jowle w Lipsku do ...“ „Matejo, nimam chwile, zo bych sej twoje wurěče naposkał. Rozumju, zo chceš radšo ze swojej lubej hromadže być, ale móžeš ju tola do našeho serbskeho dožiwjenskeho parka sobu přinjesć!“ „Maš prawje, wšako wona chce, zo jej swoju Łužicu pokazam. To budu pon jutře činić, jako překwapjenku.“ „Fajn, Matejo, ja waju w dvěmaj wočakuju. Zapłać Bóh a měj so rjenje, božemje!“ „Božemje.“

„Marion, móžeš za jutře w třoch diskusiju wo serbskim sejmje přizjewić – tym, kotřiž su so hóršili, hnydom, wšěm druhim při snědani. Jedyn sejmikar k nam přichwata.“ „Džakuju so, Handrijo, ale štó budže Domowinu zastupować?“ „Mój nan by přeco prajił: Domowina, to smy my wšitcy. Potačkim tež ja. Ja budu Domowinu zastupować.“ „Nó njepraj, Handrijo“, Hanka so džiwa, „sy ty nětko politikar?“ „Hdže tež to! Ja sym Handrij.“

— Na farje —

Farar: „Ja so jara wjeselu, zo staj so tak rozsudžiłoj a zo budže bórže waju kwas.“

Handrij: „Haj, moja mać je so rozsudžiła, zo přeniskeje danje dla swoju lutowansku knižku rozpušći a te fenki radšo do naju kwasu tyknje ...“

Farar: „Njeje moja wěc, so do tajkich priwatnych pozadkow tykać. Ja sej myslu, zo so njebjesa z waju kruteje wole raduja, zo chcetaj w přichodže hromadže žiwaj być.“

Handrij: „Nó haj, po, ehm, kaž by moja mać prajiła, alzow, džesać lětach džiwjeho mandželstwa, kotraž smój perfektnje zmištrowałoj ...“

Farar: „Handrijo, njetrjebaš so jowle wobwinować. Po cyrkwinskim prawje je wěrowanje w cyrkwi fundament počaha mjez mužom a žonu. Hdžež tuta baza pobrachuje, tam – tam njeje ničo było.

Hanka: „?”

Farar: „Da war nichts. Dypk a hotowo. Tohodla móžemy so nětk waju přichodej jako katolskaj mandželskaj wěnować. Staj zwólniwaj, džěci přiwzać, kotrež chce Bóh wamaj darić?“ (Hlada na Handrija.)

Handrij (hlada na Hanku): „Alzow, njebych wědźał, zo muž te džěci krydnje.“

Hanka: „Smój sej z Handrijom přezjednaj.“

Farar: „Derje, myslu sej, zo smy so zrozumili. Staj zwólniwaj, swoje džěci katolsce kublać?“ (Hlada na Hanku.)

Hanka (hlada na Handrija): „Swjaty Pawoł tola praji, zo je muž hlowa. Pota-jkim njech so nawoženja wupraji.“

Handrij: „Ja scyła hinak njemóžu hać katolsce, wšako ani wo Mohamadže ani wo Lutheru zdaća nimam.“

Farar: „Potom je wšo w porjadku. Štó budžetaj waju swědkaj?

Handrij: „Kmótra Lejna Krawcowa, ale ja žanoho kmóta wjac nimam. Za mnje budže to Meierec Ronny.“

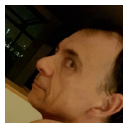
Farar: „Prěnju znaju. Je tež druhi zwólniwy, waju křesćanski puć podpěrować?“

Handrij: „Wón sam šće to njewě. Ale wón hižo porjadnje wotmołwja, měnj-u: na wěki, amen a tak.“

Farar: „Wulkotnje, z tym smy bytostne prašenja rozrisali a móžemy so ně-kole wšěm dalším rjanym detailam wěnować.“

Handrij: „Knježe fararjo, njebyšće sej připódla ze mnu jednu pachnyć chcył?“

Farar: „Rady, jeli maš Moods za mnje, Marlboro nic ...”

copyright: Piwarc
(Marcel Brauman z Łuha w Hornjej Łužicy w Sakskej) /
wozjewjene w hodowniku 2017
kontakt: marcel@piwarc-hamburgski.de